

PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHELMŹYŃSKI

ORGAN URZĘDOWYCH OGŁOSZEŃ POW. TORUŃSKIEGO I M. CHELMŹY

Nismo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno-oświatowym i gospodarczym

PRENUMERATA:

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkiem tygodniowym „STRZECHA RODZINNA” wynosi miesięcznie w ekspedycji 2,10 zł, z odnośnieniem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety. Nakładem i drukiem „Drukarni Przemysłowej” (Fr. Miemczyk) w Chełmży. Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej. Redaktor odpowiedzialny: FRANCISZEK MIEMCZYK, Chełmża.

Telefon 72.

OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 łamowy, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m. 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-ej 1,— zł. Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniach sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca administracja nie odpowiada. Kontabankowe: Komunalna Kasa Oszczędności w Chełmży — Bank Ludowy Chełmża — Vereinsbank Chełmża — Miejsce płatności Chełmża

Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Rynku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Hallera

Nr. 245.

Chełmża, czwartek, dnia 24-go października 1929 r.

Rok II.

Daszyński wystąpił z projektem zmiany w regulaminie Sejmu. Minister Zaleski jedzie do Rumunji.

Marszałek Sejmu p. Daszyński przesłał do przewodniczących poszczególnych klubów projekt zmian, jakie przeprowadzić należy w regulaminie Sejmu. Projekt marszałka Daszyńskiego jest wynikiem długoletnim utyskiwań na pewne niedomaganie regulaminowe, które pociągają za sobą opóźnienie prac ustawodawczych, zwłaszcza w zakresie rozprawy budżetowej. Z projektu marszałka Daszyńskiego na uwagę zasługują zwłaszcza następujące postanowienia, jakie miałyby wejść do nowego regulaminu, a mianowicie:

W art. dotyczącym wyboru marszałka Sejmu, ma być wystawione uzupełnienie, które powiada, że zadaniem marszałka Sejmu jest przewodniczenie w obradach, strzeżenie godności i praw Sejmu, zastępowanie Sejmu na zewnątrz, przewidziany czas piastowania urzędu marszałka, oraz pieczęć działalności, przekazaną Sejmowi przez konstytucję i ustawy.

Inny artykuł regulaminu ma być uzupełniony ważnym postanowieniem, według którego projekt ustawy, wniesiony przez rząd, musi być odesłany do komisji. Jak wiadomo, według postanowień dotychczasowych, Izba głosuje także w pierwszym czytaniu nad kwestją czy projekt rządowy ma być odesłany do komisji, a zdarzają się wypadki, że przechodzi wniosek, odrzucający projekt ustawy a limine.

Dotychczasowy regulamin nakazuje odbywanie trzeciego czytania na posiedzeniu następnym, względnie dopuszcza trzecie czytanie w tym samym dniu, kiedy się odbyło drugie, a to wówczas, kiedy niema sprzeciwu. Projekt marszałkowski powiada, że na wniosek marszałka Sejmu i trzecie czytanie każdego protokstu ustawy może się odbyć na tem samem posiedzeniu, na którym odbyło się drugie czytanie.

Artykuł dotyczący interpelacji, projekt marszałkowski uzupełnia konstytucją krótkich zapytań do rządu, które mają być zapisane do księgi zapytań, w której również będzie pomieszczona odpowiedź rządu. Marszałkowi ma posługiwać prawo dewizji czy interpelacja ma być zgłoszona jako krótkie zapytanie.

Według dotychczasowej normy sprawy nie objęte porządkiem dziennym mogą wejść pod obrady tylko wtedy, jeżeli nikt z posłów temu się nie sprzeciwi. Projekt zmiany regulaminu powiada natomiast, że na wniosek marszałka sejmu sprawy nieobjęte porządkiem dziennym mogą być wzięte pod obrady za zgodą Izby.

Artykuł dotyczący obrad nad preliminarzem budżetowym ma otrzymać ważne uzupełnienie, według którego marszałek może odmówić przyjęcia poprawki poselskiej, która nie została zamieszczona w sprawozdaniu budżetowym. Postanowienie to ma przeciwdziałać potokowi poprawek, jakie się pojawiają w czasie rozprawy w Izbie w drugim czytaniu. Nadto projekt zmiany regulaminu proponuje, ażeby komisja budżetowa miała prawo wybierania oprócz przewodniczącego, trzech jego za-

Bajka o krasnoludkach — stosowna lektura dla małych królów.

Warszawa, 22. 10. Dziś o 11-ej wieczorem wyjeżdża do Bukaresztu minister spraw zagranicznych Zaleski w towarzystwie 4 wyższych urzędników M. S. Z. oraz małżonki. Wczoraj wyjechał do Bukaresztu przedstawiciel polsko rumuńskiego porozumienia prasowego oraz przedstawiciel prasowy M. S. Z. Minister Zaleski przyjedzie do Bukaresztu 24 bm. o godz. 10-ej rano. Zaraz po przyjeździe odbędzie się krótka konfe-

rencja z ministrem rumuńskim Mironescu, poczem min. Zaleski przyjęty zostanie przez premiera. W drugim dniu pobytu w stolicy rumuńskiej min. Zaleskiego nastąpi przyjęcie w radzie rejencyjnej. W trzecim dniu min. Zaleski udaje się z małżonką do Sinaja, gdzie zostaną przyjęci przez króla Michała i jego matkę Helenę. Na tej audjencji wręczy minister Zaleski królowi cudne bajki Marji Konopnickiej o krasnoludkach.

Jak Polonja amerykańska uczciła 150-lecie zgonu Kazimierza Pułaskiego.

Manifestacyjne obchody odbyły się w 100 miejscowościach. Odślonięto 15 pomników i tablic pamiątkowych.

Nowy York, 22. 10. W dniu wczorajszym zakończyły się w Ameryce uroczystości ku czci Pułaskiego. Ogółem odbyło się 100 większych obchodów oraz odślonięto 15 pomników Pułaskiego i tablic pamiątkowych. Nigdy dotychczas nie widziały Stany Zjednoczone tak imponujących manifestacji polskich. Dwa wspaniałe obchody odbyły się wczoraj w Jerzy City i Passaic.

W Jerzy City w pochodzie, który się uformował uczestniczyło około 10.000 osób, w tej liczbie de-

legaci legjonu amerykańskiego, polscy weterani oraz 40 towarzyszy polskich.

W Passaic odbył się również pochód, w którym uczestniczyło wojsko, milicja stanowa, legion amerykański, weterani polscy, Sokół, skauci, działy szkolne, liczne towarzystwa polskie, wreszcie 10 orkiestr. W parku im. Pułaskiego odbył się obchód przy udziale około 30.000 osób. Po przemówieniach chór polski odśpiewał pieśni, następnie zaś odbyły się popisy Sokółów.

stepców, a nie jednego jak się ma rzecz i innemi komisjami.

Co się tyczy prawa zwoływania komisji, to rzecz ta jest unormowana w projekcie marszałkowskim, jak następuje: Komisję zwołuje przewodniczący lub jego zastępca. W razie, gdyby ani przewodniczący, ani zastępca komisji nie zwoływał na ten czas, marszałek, ażeby zapewnić komisji normalny bieg pracy, zwołuje komisję i przewodniczy na niej lub wyznacza jako przewodniczącego jednego z posłów.

Osobny artykuł ma unormować obrady w komisji budżetowej. Przewiduje on możliwość uchwalenia dla obrad komisji budżetowej własnego regulaminu wewnętrznego, który obowiązuje w okresie komisji. Jeżeliby komisja budżetowa na czas nie przedłożyła sprawozdania pełnemu Sejmowi, na ten czas marszałek może wziąć pod obrady pełnego Sejmu preliminarz z przedłożeniem rządowem. Wyznacza on wtedy generalnego sprawozdawców poszczególnych części preliminarza, a w czasie obrad izby nad preliminarzem, izba rozstrzyga większością głosów, czy poprawki poselskie, wniesione podczas dyskusji, nadają się do głosowania czy nie.

Wreszcie w artykule, dotyczącym sądu honorowego, proponowane jest uzupełnienie, wedle którego strony mogą sobie wybierać obrońców podczas rozprawy przed sądem honorowym.

Marszałek Sejmu po zwołaniu sesji ma zamiar zwołać przewodniczących klubów i ułożyć z nimi sposób postępowania dla przeprowadzenia zmiany regulaminu.

Polskie krzyże zasługi dla 6-ciu jugosłowianek.

Białogród. Poseł Rzeczypospolitej Polskiej p. Babiński wręczył złote krzyże zasługi sześciu paniom z klubu polsko-jugosłowiańskiego, odznaczonym za pracę nad zbliżeniem obydwu bratnich narodów.

W imieniu odznaczonych składała podziękowanie p. Modowicz, poczem w salonach poselstwa odbyło się przyjęcie, na którym było obecne grono przyjaciół Polski.

Sąd palestyński skazał na śmierć 3 arabów za zabicie żyda.

London. Wczoraj odbyła się pierwsza rozprawa przeciwko arabom, oskarżonym o zabójstwo żydów w czasie ostatnich zajęć, zakończona wyrokiem skazującym na śmierć. Mianowicie w Haiffie trzech arabów, którzy zamordowali żyda, sąd skazał na śmierć.

Pierwsza regularna komunikacja powietrzna ponad Atlantykem.

Parryż. Rząd hiszpański udzielił tow. „Tansaerea Colon” na czterdzieści lat koncesji na urządzenie regularnej komunikacji balonowej między Hiszpanją i Ameryką Południową, która ma być w ciągu dwu lat podjęta przy użyciu dwu sterowców.

Towarzystwo zobowiązało się wysłać miesięcznie po jednym sterowcu w obie strony. Gdyby frekwencja podróży była wielką, muszą sterowce odchodzić tygodniowo, zabierając najmniej 40 pasażerów i 40 ton bagażu.

Z kraju.

Posiedzenie komitetu ekonomicznego Rady Ministrów.

Posiedzenie Komitetu ekonomicznego Rady Ministrów odbyło się ma we wtorek 22 bm.

Wymiana depesz Zalewski-Henderson.

P. minister spraw zagranicznych August Zalewski przesłał na ręce p. Hendersona, podsekretarza stanu dla spraw zagranicznych w Londynie następującą depeszę:

"Spieszę wyrazić rządowi JKM. podziękowanie rządu polskiego za decyzję, mocą której przedstawicielstwo dyplomatyczne JKM. w Polsce przeniesione zostaje do rangi ambasady. Ten fakt zacieśni niewątpliwie węzły, łączące oba państwa".

W odpowiedzi sekretarz stanu dla spraw zagranicznych Henderson przesłał następującą depeszę:

"Proszę przyjąć moje serdeczne podziękowanie za otrzymaną depeszę Waszej Ekszellenji z okazji podniesienia do rangi ambasady poselstwa polskiego przy dworze JKM. i poselstwa JKM. w Polsce.

Podzielim przekonanie Waszej Ekszellenji, że to szczęśliwe wydarzenie posłuży do dalszego wzmocnienia węzłów przyjaźni między dwoma krajami".

Odnaczenie.

W dniu 21 bm. min. Kwiatkowski w obecności wyższych urzędników Ministerstwa udekorował po krótkim przemówieniu inż. Juliana Rummela, dyr. państwowego przedsiębiorstwa żeglugi polskiej w Gdyni, odznaką krzyża oficerskiego orderu odrodzenia Polski, za zasługi związane z powstaniem i rozwojem polskiej marynarki handlowej i pasażerskiej.

2 miliony zł. na budowę szkół na Górnym Śląsku.

Na ostatnim posiedzeniu Śląska rada wojewódzka uchwaliła 2 milj. zł. na budowę szkół powszechnych, na terenie okręgu przemysłowego.

Z sumy tej otrzymują w formie subwencji Katowice 200.000 zł., Wielkie Hajduki 300.000, Król. Huta 250.000, Tarnowskie Góry na budowę gimnazjum żeńskiego 300.000, Żorów 150.000 zł. Wodzisław, Myslowice, Mikołów, Siemianowice, Brzozowice, Gieraltowice po 100.000 zł., a dalej szereg mniejszych subwencji.

Rząd zrezygnował z polityki etatystycznej.

W kołach gospodarczych stolicy wielkie wrażenie wywołała wiadomość o odbyciu nadzwyczajnej konferencji kół gospodarczych z p. premierem Świtalskim.

W konferencji tej brali udział przedstawiciele przemysłu, handlu i rzemiosła. Tematem obrad były gospodarcze zagadnienia kraju.

Juljusz de Gastyne.

Śmiertelny pocałunek

(Przekład z francuskiego).

(Ciąg dalszy).

(129)

Włoszka wydała ryk, jak zranione zwierzę. Więc niedość, że piękny inżynier, któremu ona zaufała, z którym dzieliła się pieniędzmi, zdradził ją, jako współnik i począł działać na własną rękę wraz z Martą, w celu zagarnięcia majątku jej ojca, ale jeszcze nadużył zaufania młodej, niedoświadczonej dziewczyny. A ona, matka, nie wiedziała, zajęta intrygami i spiskami. Teraz dopiero zaczęła przypominać sobie niektóre okoliczności, stwierdzające prawdę słów Lucji. Jej córka od dawna już kochała Oktawjusza, a ten nikczemnik nie zawahał się skorzystać z nadarzającej się sposobności. Przekleństw! Nędznik nie wiedział, z kim ma do czynienia, nie zna jeszcze Giovaniny Darenel!

— Jeżeli nie zdążę uratować Lucji — mówiła do siebie Włoszka, ubierając się z pośpiechem

Jaka jest procedura przy ratyfikacji umów, które nie wymagają zgody Sejmu?

Warszawa. 22. 10. Agencja „Press“ podaje, że w ostatnich dniach ustalono następujący tryb postępowania przy ratyfikacji umów międzynarodowych.

W razie niewątpliwości czy dana umowa międzynarodowa w sprawach umów handlowych i celnych, oraz wszelkie umowy, które obciążają państwo pod względem finansowym, albo też zawierają przepisy prawne, obowiązujące obywateli, lub wreszcie przeprowadzają zmiany granic państwa, a także przymierza, może być ratyfikowana bez zgody Sejmu czy też wymaga jego zgody — minister spraw zagranicznych przedstawiać będzie daną sprawę prezesowi Rady ministrów w celu rozstrzygnięcia wątpliwości w porozumieniu z ministrem spraw zagranicznych i ministrem sprawiedliwości.

Umowa międzynarodowa, która zdaniem mi-

nistra spraw zagr. może być bezsprzecznie ratyfikowana przez Prezydenta Rzplitej bez zgody Sejmu, powinna być przed dokonaniem ratyfikacji podana do wiadomości premiera, ministra sprawiedliwości oraz zainteresowanych ministrów, w celu nadesłania ministrowi spraw zagranicznych ewentualnych uwag w terminie 14-dniowym.

Po upływie tego terminu względnie po uzgodnieniu ewentualnych uwag, dokument ratyfikacyjny, kontrasygnowany przez ministra spraw zagranicznych wraz z daną umową międzynarodową oraz pismem, stwierdzającym zbędność zgody Sejmu i ewentualnym protokołem po uwzględnieniu zgłoszonych uwag, winien być odesłany do premiera w celu umieszczenia jego kontrasygnacji oraz skierowania do ratyfikacji przez Prezydenta Rzplitej.

Jak twierdzą biorący udział w tej konferencji, rząd będzie popierał inicjatywę prywatną i w całości zrezygnował z polityki etatystycznej.

Wiadomość ta została przyjęta przez sfery gospodarcze z ogromnym zadowoleniem.

Aresztowanie komunistów polskich na Górnym Śląsku.

Na terenie G. Śląsku przytrzymano 9 członków centralnego komitetu polskiej partii komunistycznej, którzy od pewnego czasu prowadzili działalność wywrotową na terenie Zagłębia Dąbrowskiego, mieszkając ze względu na bezpieczeństwo na G. Śląsku. Wszystkich przytrzymanych komunistów odstawiono do urzędu śledczego w Sosnowcu.

Zjazd wojewódzki Chadecji w Łodzi.

W niedzielę, dnia 20 bm. odbył się w Łodzi wojewódzki zjazd delegatów Ch. D., który zgromadził około 40 przedstawicieli w województwie łódzkim. Zjazd rozpoczął mszą św. Obrady rozpoczęły się od uczczenia pamięci ś. p. ks. Albrechta. Prezes Chaciński wygłosił krótkie przemówienie na cześć ks. Albrechta, poczem wygłosił obszerny referat na temat obecnej sytuacji politycznej i taktyki Ch. D.

Zjazd przyjął następujące rezolucje:

- 1) że solidaryzuje się z akcją i taktyką Ch. D. i wyraża pełne zaufanie dla jego działalności;
- 2) wzywa wszystkie ośrodki organizacyjne do wyteżania pracy, mającej za zadanie krzewienie ideologii ruchu Ch. D. wśród najszerzych warstw ludności celem przeciwstawienia się komunizmowi i innym wywrotowcom;
- 3) wzywa wszystkie organizacje jak i prasę do jak najenergiczniejszego przeciwstawiania się systematycznym napaściom na ruch chrześcijańsko-społeczny.

— zemszcę się straszliwie na Maussinierze i na tej przeklętej Marcie!

W zbrodniczej duszy Włoszki dojrzał już cały plan zemsty. Pobiegnęła przedewszystkiem do Poulletarda, któremu przyrzekła rękę córki, aby zapewnić sobie jego pomoc, nie myśląc dotrzymać przyrzeczenia. Agent handlowy zasypiał jeszcze smacznie po wczorajszej hulance. Włoszka zbudziła go gwałtownie.

— Wstań, panie Izidorze! Niema chwili do stracenia!

— Co się stało? — pytał agent, zrywając się z łóżka i narzucając na siebie pospiesznie odzież.

— Czy co nowego u ojca Richaud?

— Nie, to moja sprawa, a i pańska także. Oświadczył pan, że kochasz Lucję i że chcesz się z nią ożenić; zgodziłam się na to, a tymczasem zamiary nasze mogą się w niwecz obrócić. Lucja, jak się okazuje, kocha oddawna kogo innego..

— Pewnie Maussiniera!

— Tak.

— Domyśliłem się tego.

— Poszła dziś do niego, zostawiwszy kartkę do mnie, że chce się zemścić na Oktawjuszu i na Marcie. Dziewczyna gotowa popełnić jakie szaleństwo. Na miłość Boską, spiesz się pan, pojedziemy natychmiast do Vincennes.

Katastrofa kolejowa w Sowieciech.

Moskwa. Wczoraj wydarzyła się w okolicy Brianska katastrofa kolejowa, która pociągnęła za sobą kilkanaście ofiar zabitych i rannych.

Katastrofę spowodowało zerwanie się pociągu towarowego przyczem oderwane wagony pędzące z szybkością około 40 klm. na godzinę, zderzyły się z pociągiem osobowym. Wskutek zderzenia parowóz pociągu osobowego spadł z nasypu. Wagon towarowy i jeden osobowy został rozbity a trzy następne wagony mocno uszkodzone.

Nowe ataki sowieków w Chinach.

Pekin. Główna kwatera wojsk chińskich komunikuje, iż na granicy chińsko-sowieckiej w pobliżu miasta Iman bataljon armji czerwonej usiłował przekroczyć granicę. Wojska chińskie, otworzywszy ogień artyleryjski i karabinowy, zmusiły bataljon sowiecki do wycofania się z terytorjum chińskiego.

Eskadra lotnicza sowiecka obrzuciła bombami stację kolejową Mulin, gdzie znajduje się główna kwatera chińska. Wskutek wybuchów bomb pożar objął dwa pociągi. Wojska chińskie zdołały zestrzelić jeden samolot, przyczem lotnik, przed ujęciem go, popełnił samobójstwo.

Sytuacja na rzece Sungafi w dalszym ciągu groźna. Artylerja chińska ostrzeliwuje eskadrę sowieckich statków wojennych, które usiłowały wysadzić na terytorjum chińskie 500 żołnierzy. Po obu stronach są liczni zabici i ranni.

Uniwersytet kowieński przeciwko Waldemarasowi

Kowno. Prośba Waldemarasa o objęcie z powrotem katedry profesorskiej w uniwersytecie kowieńskim została przez senat akademicki odrzucona.

Na prośbę grupy studentów Waldemarasa zgodził się wygłosić jeden wykład na temat „Zagadnienie kulturalne na Litwie“.

Agent był już ubrany i gotów do wyjścia, ale zastanawiał się jeszcze. Lubił wprawdzie Oktawjusza, jako wesołego towarzysza, jedynie do hulanki, ale od pewnego czasu zauważył, że Maussinier, pod wpływem Marty, odsuwa się powoli od dawnych przyjaciół i że najwidoczniej zamierza sam tylko, z pomocą Marty, dojść do upragnionego celu, to jest do wielkiego majątku. Przytem rzeczywiście Poulletardowi podobała się Lucja Darena i miał szczerzy zamiar ją poślubić, licząc także na to, że w każdym razie stary Richaud nie odmówi pomocy córce i wnuczce. Te względy wpłynęły na jego postanowienie, aby stanąć w obronie Włoszek przeciwko przyjacielowi.

Jestem gotów pójść z panią i pomóż wam, o ile będę w stanie — oświadczył Włoszce, — ale uważam, że przedewszystkiem należy nam pójść do Marty. Nie wiemy, co córka pani uczyniła zamierzyla, ale można przypuszczać, że chciała albo się rozmówić z rywalką, albo się na niej zemścić. Do Marty mamy blisko, a przytem Marta, która kocha Oktawjusza, może nam dopomóc do takiego rozwiązania sprawy, które nam będzie na rękę. Pójdźmy do niej, a później pojedziemy do Vincennes.

Włoszka zaakceptowała plan współnika.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Kino Czarodziejka

Rynek Bednarski

**Tylko dziś w środę
i jutro w czwartek!**

Początek seansów o g. 6,45 9,45.

Potężny dramat cyrkowy, odsłaniający kulisy życia artystów i artystek cyrkowych pt.

ARENA GROZY

Napięcie!

Powaga!

Napężenie!

Nadprogram: Wesola komedja!

Humor!

Salwy śmiechu!

Humor!

Z Pomorza.

Toruń. (Olbrzymi pożar). W majątku Kuszniowa, należącym do Fryderyka Müllera, wybuchł groźny pożar, który zniszczył wszystkie budynki gospodarcze ze zbiorami i częścią żywego inwentarza.

Szkody obliczają na około pół miliona zł. Przyczyny pożaru dotychczas nie stwierdzono.

Starogard. (Oszust). Jakiś oszust w sutannie zbiera w okolicy ofiary, rzekomo na budowę kościołów lub klasztorów. Powiada, że jest z Krakowa. Zbiera, jak się wykazało, na kościół narodowy i otrzymuje od dobroduszy ludzi datki szczególnie w zbożu. Zebrał już tyle, że sprzedaje żyta na pewnym miejscu za kwotę 800 zł. Przed oszustem przestrzegamy.

Sępólno. (Szczęście przyczyną choroby). Pewna starsza niewiasta w Kaczorach otrzymała jednorazową rentę w wysokości 3000 zł. Miejsceowa poczta wypłaciła jej sumę w monecie srebrnej jedno i dwuzłotowej.

Podczas drogi powrotnej nieszczęśliwa kobieta rochorowała się z radości i wzruszenia. Albowiem gdy progi domu przekroczyła, padła zemdlna, a następnie silna gorączka odebrała jej przytomność. Lekarze wyrażają obawę, że nie da się utrzymać pacjentki przy życiu.

Wabcz, pow. chełmiński. (Pożar). W środę, 16 bm. w godzinach wieczornych wybuchł pożar w tut. majątku. Zapaliła się z niewiadomych przyczyn owczarnia. Dzięki energicznej pomocy ludności folwarcznej, ogień ugaszono. Uszkodzony został tylko dach. Zaalarmowane straże ogniowe z sąsiednich wiosek i z Chełmna, mogły zawrócić z powrotem.

Dębowałaka. (Zwinięcie szkoły niemieckiej). Istniejąca tu szkoła niemiecka została zwinięta a klasa pozostała, przydzielona jest do szkoły polskiej, której kierownikiem jest p. Madejski.

Tuchola. (Przechwycenie 3 złodziei). Ubiegłej środy w nocy przyłapała miejsc. policja na gorącym uczynku 3 złodziei, zakradających się do Browaru. Jeden zdążył zbiec, a dwóch niej. br. Ch. osadzono w tut. więzieniu śledczym.

Puck. (Samochód wpadł na drzewo). Niedaleko Pałszyna wydarzył się wczoraj przed południem wypadek samochodowy.

Samochód osobowy marki „Buick”, własność firmy „Likwovin” z Poznania, kierowany przez szofera Styłę Stanisława najechał na drzewo, przyczem samochód został znacznie uszkodzony tak, że musiano go kołmi odtransportować do Pucka.

Przyczyną nieszczęśliwego wypadku było oderwanie kierownicy. Szofer, który zauważył defekt przy kierownicy, spuścił hamulec, lecz z powodu śliskiej szosy samochód się nie zatrzymał i wpadł na drzewo.

Szofer Styła wyszedł bez szwanku, a pasażer Grzemilewski Feliks z Więcborka odniósł tylko lekkie obrażenia cielesne.

Gdynia. (Oryginalny zwyczaj). W ostatnich dniach wśród podejrzanych typów w Gdyni powstał dziwny zwyczaj wybijania szyb, mając jakiegoś urojone pretensje do właściciela przedsiębiorstwa.

W ten sposób nieznanymi sprawcy wybili szyby w kawiarni „Esplanade”, narażając właściciela na straty w sumie 850 zł.

W dniu wczorajszym wybito szybę w składzie „Uniwersum”, przy rynku warzywnym na szkodę p. Hilarego Hrankowskiego.

Zapisz sobie,

bo już czas się informować o ważnych zdarzeniach gospodarczych i politycznych kraju i całego świata. Aby wiadomości te szybko i tanio otrzymać, zapisz sobie za **2,45 zł. na miesiąc listopad.**

„Przegląd Pomorski”.

KRONIKA

Chełmża, dnia 23 października 1929 r.

Kalendarzyk.

Środa. Jana Kapistrana w.
Czwartek. Rafała archaniola.

NOCNY DYŻUR LEKARSKI.

Dyżur niedzielny i tygodniowy dla członków Pow. Kasy Chorych pełni w tym tygodniu p. dr. Grossfus.

DYŻUR NOCNY APTEK.

Dyżur nocny pełni „Apteka Nowa” pana Maliszewskiego.

— **Ciężka kara za podniesienie ręki na pełniącego służbę funkcjonarjusza Pol. Państw.** Głośną była swego czasu afera czynnej zniewagi na tut. dworcu posterunkowego, p. Wojtawicza dokonanej przez braci Zelmańskich, Radziejewskiego Leona i Foligowskiego Bernarda. Wypadek powyższy miał miejsce w dniu 5. kwietnia bieżącego roku.

W wyniku powyższej zniewagi czynnej odbyła się w sobotę, dnia 19. b. m. rozprawa przed Wydziałem Karnym Sądu Okręgowego w Toruniu.

Sąd skazał Zelmańskiego Józefa na 1½ roku więzienia, Zelmańskiego Wiktora na 3. mies., Radziejewskiego Leona na 1 rok i Foligowskiego na 6 mies. więzienia. Oskarżonych natychmiast zatrzymano.

Widzimy więc z powyższego, że surowa jest ręka sprawiedliwości w czynnej zniewadze, wyrządzonej funkcjonarjuszowi, pełniącemu służbę. Ostrzegamy na tem miejscu wszystkich śmiałków i tych, którzy własną głową chcą rozbić chiński mur, aby czasem nie popełnili omyłki i sami nie wpadli w groźne ręce sprawiedliwości. Wtedy będziecie żałować, lecz już będzie za późno.

— **Wartość jednego grama czystego złota.** Wartość jednego grama czystego złota na miesiąc bieżący ustalony został przez p. ministra skarbu na pięć złotych 92,44 grosza.

— **Realność przeszła z rąk niemieckich w ręce polskie.** Dowiadujemy się, że dom p. Zinka położony przy ul. Toruńskiej przeszedł w ostatnich dniach w ręce polskie, kupiła go mianowicie p. Rutkowska Wanda z Dubielna za cenę 75. tys. złotych.

Pochwały godny czyn spełniła p. R., wykupując realność z rąk niemieckich, a temsamem okazała patriotyzm oraz przyczyniła się chwalebny tym krokiem do podniesienia polskości. „Szczęść Boże nowej nabywczyni”.

— **Kronika policyjna.** W dniu wczorajszym przytrzymały tut. Władze pewnego osobnika za opilstwo.

— **Z targu na świnię.** Dzisiejszy targ był bardzo lichy, ze względu na niepogodę i prawdopodobnie... brak gotówki.

Prosięta mniejsze parka 110 — 150 zł. Świnię większe 110 zł. za ctr.

Na targu dzisiejszym skradł jakiś „amator” pewnej niewiastie 210 zł. gotówki.

Kino „Kryształ”.

Pancernik Atlantic, — wspaniały erotyczny — życiowy ten dramat ukaże się dziś, w środę na srebrnym ekranie kina „Kryształ”. Nadprogram arcywesoła komedja.

A zatem dla odmiany: dramat i komedja. Widzowie będą naprężeni, pełni powagi, z drugiej strony śmiech wystąpi na usta, albo vice versa.

Dwaj oficerowie Percy i Bill byli przyjaciółmi szczerymi. Jeden zakochał się w córce admirała, drugi zaś w pewnej wdówce, lecz ani jeden ani drugi nie śmiał swej damie serca wynurzyć uczuć miłosnych.

Percy doznał wzajemności, lecz jego wybranka nie chciała zostać żoną kochanka, gdyż Percy miał być podobno lekkoduchem. Bill znowu dlatego nie śmiał odkryć swej lubej tajemnicy serca, gdyż nie posiadał orderów wojskowych. — Wybuchła wojna. Resztę przygód śmiesznych zobaczycie dziś na ekranie.

Kto więc jest zdrowym, niech dziś idzie do „Kryształu”!

Kino „CZARODZIEJKA”.

Dziś, w środę powtórka wielkiego obrazu cyrkowego pt. „Arena grozy”.

Film ten, odsłaniający rąbek tajemnicy z życia artystów i artystek cyrkowych, powinien pociągnąć każdego bywalca i sympatyka kinomato-gra-fu.

„Arena grozy” to obraz naprawdę imponujący.

Ponure, ciężkie, mozolne, połączone nieraz z zgrzyotami życie ich z jednej, luksusowe, pełne radości i pociech z drugiej, dadzą nam godny i treściwy obraz i kontrast zmienności ustroju psychicznego człowieka.

W dzisiejszych zwłaszcza czasach racjonalizacji życia zmysłowego każdy śmiertelnik młody czy stary, ubogi czy bogaty, mędrzec czy ociemniały, każda wogóle istota żyjąca, rozumna powinna więcej interesować się życiem wewnętrznym, życiem duchowym.

Kto więc pragnie znaleźć plan, jak ma rozpocząć życie psychiczne, kto chce mieć podkład do tego, niech dziś spieszy do kina „Czarodziejka”.

Buch towarzystw.

Baczność członkowie klubu kręglarzy „Bęc”! Dziś, w środę, o godz. 8-ej odbędzie się w „Willi Nowej” zebranie klubu „Bęc”. Ze względu na ważne obrady, przybycie wszystkich członków konieczne. Zarząd.

KINO KRYSTAŁdawniej „CONCORDJA“
Kolejowa 24.**Dziś wśród Dziś**
Wielka premiera!Początek seansów:
o godz. 7¹/₂ i 10 wieczorem
w niedzielę o godz. 4. 6¹/₂ i 10.

Wspaniały erotyczno-życiowy dramat, p. t.

Pancernik AtlanticWspaniała gra artystów — interesująca treść i zdjęcia!
W roli głównej ulubienicy publiczności, **Liljan Oldtrand i Henry Edwards.**
gwiazdy ekranu**NADPROGRAM: Arcyzabawna komedia!**Każdy przezorny człowiek
musi być ubezpieczony!**Ubezpieczenia**
wszelkiego rodzajudla najpoważniejszych Towarzystw
Krajowych przeprowadza firma:**Tadeusz Radomski**
Przedsiębiorstwo rolniczo-handlowe
Chełmża — Pomorze
Dział ubezpieczeń.
Biuro: Toruńska 37. Telefon 137.**Obywatelstwu m. Chełmży i okolicy**

polecam się do wykonywania wszelkich prac

ślusarsko-budowlanych

jak: konstrukcji żelaznych, parkanów (siatkowych i żelaznych), ogrodzeń grobowych, instalacji wodociagowych i kanalizacyjnych, spawania autogenicznego (Autogenische Schweissung) wszystkich metali oraz reparacji pomp i rozmaite inne prace wchodzące w zakres ślusarstwa. Pracę wykonuję solidnie, fachowo i pod gwarancją, po cenach konkurencyjnych. — Przy większych pracach daję dogodny warunki. Posiadając wieloletnie fachowe doświadczenie, zapewnić mogę rzetelne przeprowadzenie wszelkich prac z gwarancją kilkuletnią.

Władysław Czarnecki

Zakład ślusarsko-budowlany

Strzelecka 2. CHEŁMŻA Strzelecka 2.

Swieżebyklingi, szprotki,
flądry, śledzie opiek.
i zawijane, sardynki,
sardelki, łosoś,
Ser tyłz. i szwaje.
serki des.Tegoroczna kapusta
i ogórki kiszzone
poleca**Juljan Robaczewski**
Rynek 14 Telefon 127.**UWAGA!****PP. Wójtowie i Sołtysi**posiadamy stale na składzie
ustawę zatwierdzoną**godła państwa**dla szkół i władz,
większe i mniejsze.

Do nabycia:

„w Drukarni Przemysłowej“
„Przeglądzie Pomorskim“
Chełmża

Rynek Bednarski 1. ::: Tel. 72

Radjo**4 lampowe**z głośnikiem i kompletnym urządzeniem
tanio sprzedam.

Informacje w ekspedycji „Przeglądu Pomorskiego“.

TYSIĄCEchorych na katar żołądka, wzdęcia, kurcze bole niestrawność, brak apetytu, ogólne osłabienie, ecetera odzyskała zdrowie, używając zióła sławnego na cały świat Dr. Dietla, Profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego. Żadacie bezpłatnej broszury pouczającej. Adres: **Liszki - Apteka.****Uczeń**syn uczeiwych rodziców
do branży kolonjalnej od
zaraz potrzebny.**J. Robaczewski**
Chełmża, Rynek.**Kotły** do bielizny i paszy ocynkowane
Latarnie stajenne (marki Netopierz)**Lampy** stołowe i kuchenne**Wiadra** emalj. i ocynk.**Żelazka** do prasowania**Garnki** kamienne**Karnisze** czysto mosiężne**Szkło** stołowe i prasowane**Fajans i porcelana** nadający się na każdy podarek
oraz wszelkie sprzęty domowe i kuchenne
poleca po najniższych cenach**Wojciech Balcerowicz**

Chełmża, Rynek 13.

Rozkład jazdy autobusowej

na linii

Chełmża - Unisław - Dąbrowa - Fordon - Bydgoszcz

ważny od dnia 21. X. 1929 r.

ODJAZD

7.00	13.30
7.15	13.45
7.20	13.50
7.25	13.55
7.35	14.05
7.45	14.15
7.55	14.25
8.00	14.30
8.15	14.45
8.25	14.50
8.45	15.25

CHEŁMŻA
Biskupice
Łubianka
Wybcz
Grzybno
UNISŁAW
Linija
DĄBROWA
Ostromecko
FORDON
BYDGOSZCZ

PRZYJAZD

12.45	20.00
12.25	19.45
12.20	19.40
12.15	19.35
12.10	19.30
12.00	19.20
11.55	19.10
11.50	19.05
11.35	18.50
11.25	18.40
10.50	18.15

PRZYJAZD
do Bydgoszczy**ODJAZD**
z Bydgoszczy**Cena przejazdu z Chełmży do Bydgoszczy 2,90 zł.**

Powyższy Autobus wychodzi w każdą niedzielę i święto o jedną godzinę później z Chełmży, tak samo w każdą niedzielę i święto będzie wracał z Bydgoszczy o jedną godzinę później, do tego Autobus w niedziele i święta popołudniu z Bydgoszczy wraca zamiast 18,15 dopiero o godz. 23.00. Zatem jest możliwość korzystania z teatru w Bydgoszczy.

Jan Grzegorek

właściciel Autobusu.